

ACC. N:R M. 13764:1-6.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Landskap: Småland Upptecknare: Lofia Danielsson
Härad: Albo Berättare: Aron Arvidsson, Alvesta
Socken: Aringsås Berättarens yrke: f. d. lantbr.
Uppteckningsår: 1954 Född år 1877 i Alvesta

När den nya tiden kom till bygden. s. 1-6. LUF 59.

Skriv endast på denna sida

ACC. N:R M. 13764/1.

Luf. 59. När den nya tiden kom till bygden.

Byn Späningsplanda^x ägs av kungaholmens fideikommission och gårdarna arrenderas ut. Byn skiftades 1864-68.

Bystämman har förekommit till 1940. Arvidsson har själv varit älderman. Äldermannen valdes för 5 år. Till hans åliggande hörde att sköta gemensamma gårdsgårdar för allmanningarna, skogen. Äldermannen skulle också lysa luffare som kom till byn.

Bystämman 1. ste juni för att bestämma om betet. Äldermannen vid jul.

Kor och får betade i skogen, därför måste man ha gårdsgårdar.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

x byg i
thingräs m.
slut hol.

ACC. N:R M. 13764:2.

2
FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Detta gjordes av gran som hlyvdes
och bands samman med ridjor
av ene eller gran, som gjorts smidigt
gen. att svedas över elden.

Man höll löång där man högg grenar
till färru. Detta upphörde för omkring
40 år sedan.

Huvudsakligen odlades havre och
korn - brödsäd - dessutom något råg
som blandades med havre under
A:s barndom. Omkr. 1900 började
man så in klöver.

På 1890-talet började A:s far över-
gödsla med benmjöl. Det var i
mycket liten omfattning för gödningen
var dyr i förhållande till böndernas
inkomster. Arrendet var, när A.
hade blivit arrendator ett par år

ACC. N:R M. 13764:3.

3

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

in på 1900-talet, 75 kr. om året och
3 dagsverken i veckan för omkr. 15
tumland öppen jord.

Någon regelbunden värföljd har inte
funnits.

Omkr. 1880 köpte lantbrukarna i Spå-
lingslunda en järnhans tillsammans.

Något senare började man byta ut
träddret mot järnplogar.

Arvidsson säger att "före min tid"
på 1870-talet hade man vandrings-
trörka. Sedan skaffade man ett
trörkeverk med järncyliinder som drogs
av 4 man. Mot slutet av 1800-talet
skaffade man större trörkeverk som
drogs av 2 oxar. Å. minns även
att man trörkade med slaga i
hans barndom, det var halmen som

skulle användas till talstadening, ~~och~~ ^{och} inte fick utsättas för risken att bli bruten.

Den stuga som Arvidsson bodde i ~~för~~ byggdes till med kammare på ena sidan 1891. Då inreddes också ett rum på vinden till gäststuga.

De grå väggarna blev rödmålade och förbalken ersattes mest sticluck-talc omkring skolskeftet och A. var den förste som skaffade kolebröd straxt efter 1900.

Julen firades i hemmet. "Det var fina kalas". Man slaktade, bryggde öl och bakade bröd av finmalen råg. Brödet skulle räcka till den 14:de mars. Fattigt folk som bodde i stugor i skogen tiggade till jul och

5
fide en kaka bröd och kanske litet
pengar.

Ungdomarna lekte på planen
framför stugan, bl. a. "leka lyra".

Arvidson far har talat om att
på 1800-talet red ungdomarna omkring
och tiggade till sina kassar.

På 80-talet började bönderna
köpa tidning: ~~från~~ Smålandsposten.
Några andra än religiösa böcker
fanns inte.

Skräddare och skomakare drog
omkring sina kärror med symaskiner
på och stannade några dagar i
någon gård och sydde kläder och
skor åt familjen.

Silver och lakrits bytte man

ACC. N:R M. 13764:6.

till sig mot lupp av en lupp-
handlare som gick omkring och
sålde.

Husförhör hade man till början
av 90-talet.

6

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND